

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้สรุปเรื่องราวทั้งหมดในวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ผลการวิจัยที่สำคัญตลอดจนอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในขั้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจปัญหาปัจจุบันในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ในเขตการศึกษา 10

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ อยู่ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่อยู่ในเขตการศึกษา 10 ได้แก่

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ทุกฝ่าย)

1.2 หัวหน้าสาขาวิชาหรือหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน ประกอบด้วย

หัวหน้าสาขาวิชาภาษาไทย

หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา

หัวหน้าสาขาวิชาพลานามัย

หัวหน้าสายวิชาวิทยาศาสตร์

หัวหน้าสายวิชาคณิตศาสตร์

หัวหน้าสายวิชาภาษาอังกฤษ

หัวหน้าสายวิชาศิลปศึกษา

หัวหน้าสายวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ

1.3 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วย 8 หมวด
วิชาดังกล่าวแล้ว

1.4 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่
ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

โรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 10 โรงเรียน
จำนวนบุคลากรในแต่ละโรงเรียน แยกได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน 4 คน
2. หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ใน 8 หมวดวิชา 8 คน
3. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 หมวดวิชา ใช้วิธีคัดเลือกโดยการสุ่ม
ตัวอย่าง หมวดวิชาละ 2 คน รวมเป็น 16 คน
4. เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ฝ่ายละ 1 คน รวมเป็น 4 คน

รวมประชากรทั้งสิ้นเป็นโรงเรียนละ 32 คน แต่ก่อนที่จะส่งแบบสำรวจไปให้ประชากร
เหล่านี้ตอบแบบสำรวจนั้น ได้ทำการสำรวจจำนวนประชากรที่ปฏิบัติงานอยู่จริง ๆ อีกครั้งหนึ่ง
และส่งแบบสำรวจให้ตามจำนวนประชากรที่ปฏิบัติอยู่จริงเท่านั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจ ซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบ
และมาตราส่วนประมาณค่า นอกจากนั้นยังได้สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหัวหน้าสายวิชา
และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ รวมแบบสำรวจทั้งหมด 14 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสำรวจสำหรับหัวหน้าสายวิชาทุกหมวดวิชา

ฉบับที่ 3 ถึงฉบับที่ 10 เป็นแบบสำรวจสำหรับอาจารย์ผู้สอนใน 8 หมวดวิชา ๆ

ละ 1 ฉบับ รวมเป็น 8 ฉบับ

ฉบับที่ 11 ถึงฉบับที่ 14 เป็นแบบสำรวจสำหรับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ฝ่ายละ 1 ฉบับ

รวมเป็น 4 ฉบับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ส่งแบบสำรวจไปยังบุคลากรที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ อยู่ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอยู่ในเขตการศึกษา 10 ด้วยตนเอง - หลังจากนั้นประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ ได้ไปเก็บแบบสำรวจกลับคืนด้วยตนเอง อีกครั้งหนึ่ง ส่วนบุคลากรคนใดที่ยังตอบแบบสำรวจไม่เสร็จ ได้ขอร้องให้จัดส่งไปให้ผู้วิจัยที่สำนักงานศึกษาธิการเขต 10 ตามไปทีหลัง

แบบสำรวจที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 296 ฉบับ ส่งไปให้ผู้บริหารโรงเรียน 35 ฉบับ หัวหน้าสายวิชา 8 หมวดวิชา จำนวน 76 ฉบับ อาจารย์ผู้สอนใน 8 หมวดวิชา จำนวน 145 ฉบับ และเจ้าหน้าที่แนะแนว ทะเบียน วัสดุ และห้องสมุด จำนวน 40 ฉบับ ได้รับแบบสำรวจกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 269 ฉบับ (97.63 %) จากผู้บริหารโรงเรียน 31 ฉบับ (88.57 %) หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ 69 ฉบับ (90.78 %) อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ 131 ฉบับ (90.34 %) และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ 38 ฉบับ (95 %)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ของคำตอบ โดยใช้สัดส่วน

4.2 คำถามที่เป็นแบบตรวจสอบ วิเคราะห์โดยหาความถี่ของคำตอบโดยใช้สัดส่วนและหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในบางข้อ

4.3 คำถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาเป็นรายชื่อ

4.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและปัญหาต่าง ๆ ที่ได้ประสบในขณะที่ปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยสรุปรวบรวมไว้ในตอนท้ายของการวิเคราะห์ปัญหาในแต่ละตอน

สรุปผลของการวิจัย

การวิจัยปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 นี้ ได้พบปัญหามากมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ได้กระทำอย่างกะทันหัน จึงทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นผู้นำหลักสูตรใหม่ไปใช้ไม่สามารถที่จะจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ให้พร้อมได้ ในการสรุปผลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แยกปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ประสบและปัญหาของหัวหน้าสายวิชา อาจารย์ผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ตามลำดับ

1. ผู้บริหารโรงเรียน

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 31 คน มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 5 คน (16 %) วุฒิปริญญาตรี 24 คน (77 %) และวุฒิปริญญาโท 2 คน (7 %) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 1 ปี 3 คน (11 %) 1 - 3 ปี 12 คน (38 %) 3 - 5 ปี 9 คน (29 %) และ 5 ปีขึ้นไป 7 คน (22 %) เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่ 26 คน (83 %) และไม่เคยเข้าร่วมประชุม 5 คน (17 %)

1.2 การใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประสบปัญหา มาก เรียงจากข้อที่มีปัญหา มาก อยู่ในระดับสูง ลงไปหาข้อที่มีปัญหา มาก แต่อยู่ในระดับรองลงไปตามลำดับ ทั้งนี้

ข้อ 5 ความเพียงพอของหนังสือหลักสูตร และเอกสารชุดคู่มือประกอบหลักสูตร

ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่จะรับผิดชอบงานในตำแหน่งต่าง ๆ

ข้อ 8 การจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

ข้อ 7 ความสอดคล้องของหลักสูตรหมวดวิชาชีพที่มีต่อความต้องการของนักเรียน

ข้อ 1 การกำหนดนโยบายร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม

2. หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน

2.1 หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนจำนวน 69 คน มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 34 คน (49 %) วุฒิปริญญาตรี 33 คน (48 %) และวุฒิปริญญาโท 2 คน (3 %)

ระยะเวลาที่ทำหน้าที่หัวหน้าสายวิชาต่ำกว่า 1 ปี 12 คน (17 %) 1 - 3 ปี 12 คน (17 %) 3 - 5 ปี 16 คน (24 %) และ 5 ปีขึ้นไป 29 คน (42 %)

เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ 59 คน (86 %) และไม่เคยเข้าร่วมประชุม 10 คน (14 %)

2.2 วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาได้แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด ได้แก่ การฝึกปฏิบัติ รองลงมาได้แก่การบรรยายและการฝึกทักษะตามลำดับ

2.3 สถานที่สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ส่วนมากได้แก่ห้องเรียน สำหรับวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาศิลปะศึกษา จะมีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และห้องศิลปะศึกษาโดยเฉพาะในบางโรงเรียน ส่วนวิชาพลศึกษาส่วนมากใช้สนามเป็นสถานที่สำหรับการเรียนการสอน

2.4 วิธีวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาได้แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุด ได้แก่ การตรวจผลงาน รองลงมาได้แก่การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย

2.5 วิธีออกข้อสอบและการให้ระดับที่หัวหน้าสายวิชาใช้มากที่สุด คือให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบและให้ระดับคะแนนเองทั้งหมด

2.6 การใช้หลักสูตรของหัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ที่เห็นว่ามีปัญหา มาก เรียงจากข้อที่มีปัญหามากอยู่ในระดับสูงลงไปหาปัญหามากแต่อยู่ในระดับรองลงไปตามลำดับ ซึ่งแยกตามหมวดวิชาต่าง ๆ ได้ดังนี้

หมวดวิชาภาษาไทย

- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านการวิชาการของหมวดวิชา
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้สอน
- ข้อ 2 การนิเทศครูในหมวดให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
- ข้อ 4 การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดการประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 6 การจัดลำดับความต่อเนื่องของวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชา
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- ข้อ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา

หมวดวิชาสังคมศึกษา

- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านการวิชาการของหมวดวิชา
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- ข้อ 5 ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติตามหลักสูตร

- ข้อ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 4 การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

หมวดวิชาพลานามัย

- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 4 การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการของหมวดวิชา
- ข้อ 5 ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติตามหลักสูตร

หมวดวิชาคณิตศาสตร์

- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน

- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 4 การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม

มหาวิทยาลัยภาษาอังกฤษ

- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในมหาวิทยาลัย
- ข้อ 12 ความสอดคล้องของประมวลการสอนกับหลักสูตรในแต่ละรายวิชา

มหาวิทยาลัยศิลปศึกษา

- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย
- ข้อ 6 การจัดลำดับความต่อเนื่องของวิชาต่าง ๆ
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในมหาวิทยาลัย
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 4 การร่วมกับกลุ่มโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมครูให้เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

หมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ

- ข้อ 14 การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 3 ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน
- ข้อ 10 ความเพียงพอของจำนวนครูกับจำนวนวิชาที่เปิดสอน
- ข้อ 13 ความเพียงพอของแบบเรียนของนักเรียน
- ข้อ 8 การเปิดสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามโปรแกรม
- ข้อ 15 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมวิชาการของหมวดวิชา
- ข้อ 2 การนิเทศครูในหมวดให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
- ข้อ 5 ความเข้าใจของครูที่จะปฏิบัติตามหลักสูตร
- ข้อ 7 ความเพียงพอของเวลากับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่หลักสูตรกำหนด
- ข้อ 9 การเปิดวิชาเลือกในหมวดวิชา
- ข้อ 11 ความรู้ความสามารถของครูที่สอนในแต่ละรายวิชา

3. อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน

3.1 อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนจำนวน 131 คน มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 47 คน (36.%) วุฒิปริญญาตรี 82 คน (63 %) และวุฒิปริญญาโท 2 คน (1 %) ระยะเวลาที่ทำการสอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่ำกว่า 1 ปี 42 คน (32 %) 1 - 3 ปี 40 คน (31 %) 3 - 5 ปี 31 คน (24 %) และ 5 ปีขึ้นไป 18 คน (13 %)

เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับการสอนวิชาตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว 48 คน (37 %) และไม่เคยเข้าร่วม 83 คน (63 %)

3.2 วิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนทุกหมวดวิชาใช้มากที่สุด ได้แก่ การบรรยาย รองลงมาได้แก่ การฝึกทักษะ และการฝึกปฏิบัติตามลำดับ

3.3 เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมีแต่ไม่เพียงพอมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้แก่แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

3.4 วิธีวัดผลที่อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดในทุกหมวดวิชา ได้แก่การตรวจผลงาน รองลงมาคือ การสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย

3.5 วิธีออกข้อสอบที่อาจารย์ผู้สอนทุกหมวดวิชาใช้มากที่สุดได้แก่การให้ครูผู้สอน เป็นผู้ออกข้อสอบเอง

3.6 สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนในทุกหมวดวิชาตามหลักสูตร ใหม่ ส่วนมากจะใช้ห้องเรียน อุปกรณ์การสอนจะไม่มีเลยมากที่สุด รองลงมาคือมีแต่ไม่เพียงพอ

3.7 การใช้หลักสูตรที่อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ เห็นว่ามีปัญหา มากเรียงจากข้อที่มีปัญหามากอยู่ในระดับสูงลงไปหาปัญหามาก แต่อยู่ในระดับรองลงไปตามลำดับ แยกได้ดังนี้

หมวดวิชาภาษาไทย

- ข้อ 8 ความเพียงพอของหนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดีของนักเรียนที่ห้องสมุดจัดบริการให้
- ข้อ 9 การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะในวิชาภาษาไทย
- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ข้อ 7 หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในช่วงเวลาเรียนทุกคาบเวลา
- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาภาษาไทย
- ข้อ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน
- ข้อ 4 การที่หลักสูตรใหม่มีได้แบ่งเนื้อหาวิชาวรรณคดีในวิชาภาษาไทยที่เป็นวิชาบังคับออกเป็นแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน

หมวดวิชาสังคมศึกษา

- ข้อ 6 การสอนให้นักเรียนเข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหาของสังคม
- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า

- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาสังคมศึกษา
- ข้อ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน
- ข้อ 7 การหาหลักฐานในสังคมมาใช้ในการสอนวิชาสังคมศึกษา
- ข้อ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในหมวดวิชาสังคมศึกษา
- ข้อ 4 ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชา

หมวดวิชาพลานามัย

- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาพลานามัย

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
- ข้อ 6 การใช้เครื่องมือประกอบการสอนวิทยาศาสตร์
- ข้อ 7 การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

หมวดวิชาคณิตศาสตร์

- ข้อ 4 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกเรียนในแต่ละรายวิชา
- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด
- ข้อ 6 ความเพียงพอของเวลาที่ใช้ในการตรวจงานของนักเรียน
- ข้อ 3 เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกับเวลาที่ใช้สอน
- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์

หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

- ข้อ 4 การจัดเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า

- ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ
 ข้อ 9 การประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ ในวิชาภาษาอังกฤษ

หมวดวิชาศิลปศึกษา

- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้า
 ข้อ 1 การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาศิลปศึกษา

หมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ

- ข้อ 5 ความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในแต่ละรายวิชา

การเปรียบเทียบวิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ได้แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาใช้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าทุกหมวดวิชามีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง นอกจากหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ ที่มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหมวดวิชาที่มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ได้แก่หมวดวิชาพลานามัย

สำหรับการเปรียบเทียบวิธีวัดผลที่หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ได้แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาใช้ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่า ส่วนมากทุกวิชามีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง นอกจากหมวดวิชาพลานามัย และหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างมาทางต่ำ

4. เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน

4.1 เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี 7 คน (18 %)

ปริญญาตรี 29 คน (76 %) และวุฒิปริญญาโท 2 คน (6 %)

ทำงานในหน้าที่นี้มาแล้ว 1 - 3 ปี 27 คน (72 %) 3 - 5 ปี 3 คน (8 %) 5 ปีขึ้นไป 7 คน (20 %)

เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว 28 คน (74 %) และไม่เคย 10 คน (26 %)

4.2 การใช้หลักสูตรที่เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เห็นว่า มีปัญหา มาก เรียงจากปัญหามาก อยู่ในระดับสูงลงไปหาปัญหามากอยู่ในระดับรองลงมาไปตามลำดับ แยกได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่แนะแนว

- ข้อ 4 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการแนะแนว
- ข้อ 7 ปัญหาที่เกิดจากผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือในการแนะแนว
- ข้อ 5 การจัดเวลาเพื่อให้การแนะแนวสำหรับนักเรียน
- ข้อ 1 การให้ข้อมูลของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อการแนะแนวของท่าน
- ข้อ 6 การจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการแนะแนวนักเรียน
- ข้อ 2 การศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพในประเทศไทยของท่านเพื่อช่วยในการแนะแนว
- ข้อ 8 ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา

เจ้าหน้าที่ทะเบียน

- ข้อ 3 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานทะเบียน
- ข้อ 8 ความเพียงพอของครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียน
- ข้อ 1 ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ และการจัดวิชาเรียนในระบบหน่วยกิต
- ข้อ 4 แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานทะเบียนของโรงเรียน
- ข้อ 5 ระยะเวลาที่ใช้ในการลงทะเบียน
- ข้อ 7 ความเพียงพอของวัสดุที่ใช้ในงานทะเบียน

เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา

- ข้อ 2 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานด้านการวัดผล
- ข้อ 5 ระยะเวลาที่กำหนดให้ครูส่งผลการเรียนของนักเรียน
- ข้อ 3 แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในงานวัดผลของโรงเรียน
- ข้อ 4 ความชัดเจนของระเบียบการประเมินผล

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

- ข้อ 4 จำนวนหนังสือประกอบการเรียนตามหลักสูตรใหม่
- ข้อ 2 ความเพียงพอของจำนวนบุคลากรที่ทำงานห้องสมุด
- ข้อ 3 ความเพียงพอของเครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด
- ข้อ 6 งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานห้องสมุด
- ข้อ 5 ขนาดของห้องสมุดต่อจำนวนผู้ใช้
- ข้อ 7 การจัดบริการห้องสมุดให้เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่

อภิปรายผลของการวิจัย

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับพุทธศักราช 2518 นั้นมีปัญหามากมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มีทั้งปัญหาโดยทั่ว ๆ ไปและปัญหาเฉพาะของบุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรใหม่โดยตรง ปัญหาที่พบโดยทั่ว ๆ ไปนั้นเกิดจากการประสานงานระหว่างกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้จัดเตรียมโรงเรียนให้พร้อมก่อนที่จะประกาศใช้หลักสูตรใหม่นี้ ดังนั้นเมื่อได้มีการประกาศใช้หลักสูตรใหม่ผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้จึงได้เกิดปัญหาดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการยังได้ให้โรงเรียนต่าง ๆ รวมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่คือ เพื่อช่วยเหลือกันและกันในด้านวิชาการ การรวมกลุ่มกันนี้แต่ละเขตการศึกษาเป็น 1 กลุ่มโรงเรียน แต่ตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว โอกาสที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้นน้อยมาก เพราะแต่ละจังหวัดอยู่ห่างไกลกัน มีสิ่งที่จะร่วมมือกันได้คือ การวางแผนนโยบายในการปฏิบัติงานร่วมกัน และปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ก็ประสบปัญหาที่พอจะนำมาอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการใช้หลักสูตรใหม่ได้กระทำมานานเป็นเวลาดัง
 1 ภาคเรียน แต่ก็ยังมีผู้บริหารโรงเรียนบางคนที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
 นำจะได้แก่ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ซึ่งการอบรมในแต่ละครั้งที่กรมสามัญศึกษา
 หรือกรมวิชาการจัดขึ้น จะระบุตัวบุคคลหรือตำแหน่งโดยตรง ซึ่งโดยมากมักจะได้อาจารย์ใหญ่
 เท่านั้น

ปัญหาการใช้หลักสูตรใหม่ที่ผู้บริหารโรงเรียนประสบได้แก่ การกำหนดนโยบายร่วมกัน
 ระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาต่าง ๆ และ
 ยังมีปัญหาค้นหาการขาดแคลนหนังสือหลักสูตร คู่มือประกอบหลักสูตรที่ผู้บริหารต้องการจะศึกษาค้น
 คว้า จึงทำให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินงานตามหลักสูตรใหม่คือพอ
 นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ เป็นปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง
 เพราะในการดำเนินงานตามหลักสูตรใหม่จำเป็นต้องมีบุคลากรที่จะทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้เพียงพอ
 เช่น ด้านธุรการ การลงทะเบียน การแนะแนว และบรรณารักษ์ ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนต่าง ๆ
 ใช้ครูผู้สอนประจำมาทำงานในหน้าที่เหล่านี้ด้วยจึงทำให้การทำงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร ดังนั้น
 ควรเปิดให้มีการอบรมผู้บริหารโรงเรียนอย่างทั่วถึง และจัดหาบุคลากรเฉพาะด้านให้แก่โรงเรียน
 ต่าง ๆ ให้เพียงพอ เช่น เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา

2. หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ได้ประสบปัญหาการใช้
 หลักสูตร แยกตามหมวดวิชาซึ่งมีปัญหาดังกล่าวต่างกันไป คือ

หมวดวิชาภาษาไทย หัวหน้าสายวิชาภาษาไทยในจำนวน 10 คนมีวุฒิปริญญาตรีเพียง
 5 คน ส่วนอาจารย์ผู้สอนจำนวน 18 คน มีวุฒิปริญญาตรีถึง 14 คน ย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์
 ผู้สอนส่วนมากมีวุฒิสองภาษา ส่วนการอบรมนั้นหัวหน้าสายวิชามีโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ
 หลักสูตรใหม่มากกว่าอาจารย์ผู้สอนมาก วิธีสอนที่หัวหน้าสายแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การ
 บรรยายมากที่สุด ส่วนรองลงมาคือการอภิปราย ส่วนอาจารย์ผู้สอนใช้การสอนแบบบรรยายมากที่สุด
 เช่นเดียวกัน เนื่องจากเนื้อหาวิชาในหมวดวิชานี้ส่วนใหญ่เป็นหลักฐาน และวรรณคดี ซึ่งจะต้องใช้
 การสอนโดยการบรรยายมากกว่าอย่างอื่น นอกจากการสอนโดยการบรรยายและอภิปรายแล้ว

อาจารย์ผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนรู้จักวิจารณ์วรรณคดีด้วย ปัญหาในหมวดวิชานี้มีมากได้แก่ การขาดแคลนแบบเรียน อุปกรณ์การสอน และหนังสืออ่านประกอบ สำหรับค่านการประเมินผลนั้น เนื่องจากหลักสูตรใหม่นี้ได้เน้นให้ประเมินผลให้ครบทั้ง 4 ทักษะ ทำให้อาจารย์ผู้สอนเกิดปัญหาขึ้น จึงควรมีการอบรมครูผู้สอนในหมวดวิชาเพื่อให้เข้าใจวิธีสอน วิธีวัดผล เพิ่มขึ้นแทนที่จะให้หัวหน้าสายเป็นผู้เข้ารับการอบรมเพียงฝ่ายเดียว

หมวดวิชาสังคมศึกษา หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และอาจารย์ผู้สอนส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี ส่วนการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่นั้น หัวหน้าสายเข้ารับการอบรมมากกว่าหมวดวิชาสังคมศึกษา มีเนื้อหาวิชาที่เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในส่วนต่าง ๆ ของโลกกับสิ่งแวดล้อมและเพ่งเล็งการอ่านการเขียนแผนที่ประกอบ นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ดังนั้น หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนได้ใช้วิธีสอนโดยการบรรยายมากที่สุด มีการอภิปรายและศึกษานอกสถานที่บ้างในบางครั้ง ปัญหาของหมวดวิชานี้ได้แก่การขาดแคลนอุปกรณ์การสอน แบบเรียน อย่างไรก็ตาม การสอนให้นักเรียนเข้าใจและรู้วิธีแก้ปัญหของสังคมก็เป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของอาจารย์ผู้สอน

หมวดวิชาพลานามัย หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่มาแล้ว วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนใช้คือการฝึกทักษะ และฝึกปฏิบัติ จึงทำให้เห็นว่าต้องการที่จะเน้นพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ให้แก่นักเรียนมากที่สุด ในทำนองเดียวกันวิชาพลานามัยเป็นวิชาที่ต้องใช้การฝึกปฏิบัติให้มาก เพราะต้องการที่จะฝึกให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วว่องไวทั้งมีความรู้ในค่านิยมศึกษาพอสมควร การฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าในหมวดวิชานี้อาจารย์ผู้สอนได้วัดผลโดยการสอบภาคปฏิบัติและสังเกตมากกว่าอย่างอื่น แสดงว่าอาจารย์ผู้สอนไม่ค่อยจะได้ปฏิบัติตามที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำเท่าใดนัก เพราะหัวหน้าสายแนะนำให้วัดผลโดยตรง ตรวจผลงานและการสอบภาคปฏิบัติให้มากที่สุด ปัญหาของหมวดวิชานี้ได้แก่การขาดแคลนงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานและการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน แต่อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาเพิ่มขึ้นคือ การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอนวิชาพลานามัย ดังนั้นจึงควรจัดให้มี

การยอมรับเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ให้แก่อาจารย์ผู้สอนให้ทั่วถึง

หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หัวหน้าสายวิทยาศาสตร์และอาจารย์ผู้สอนส่วนมาก วุฒิปริญญาตรี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่มาแล้ว เนื่องจากเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรใหม่ ต้องการที่จะเน้นให้นักเรียนเข้าใจหลักทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ และรู้จักใช้วัสดุทางวิทยาศาสตร์ หัวหน้าสายวิชาจึงได้แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนโดยการสาธิตและการปฏิบัติการในห้องทดลองมากที่สุด แต่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าการบรรยายยังเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม บุคลากรทั้งสองฝ่ายเห็นว่า การปฏิบัติการในห้องทดลองเป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นเดียวกัน การสอนที่น่าจะนำมาใช้ในหมวดวิชานี้ยังมีอีกมาก เช่น การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การอภิปราย ฯลฯ ปัญหาของหมวดวิชานี้ได้แก่การขาดแคลนงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงาน และจำนวนครูที่มีความรู้ เพราะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ จำเป็นจะต้องมีครูที่มีความรู้ในเรื่องนี้โดยตรงรู้จักใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ การเรียนการสอนในวิชานี้จึงควรมีการอบรมครูให้รู้จักใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ให้ถูกต้อง และมีห้องทดลองปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ

หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ในหมวดวิชานี้อาจารย์ผู้สอนส่วนมากมีวุฒิสูงกว่าหัวหน้าสายวิชาคือ ส่วนมากวุฒิปริญญาตรี วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติ แต่อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนแบบบรรยายและแก้ปัญหามากที่สุด อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนวิชานี้ ต้องการที่จะให้นักเรียนสามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้วิธีสอนโดยการฝึกทักษะจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นเดียวกัน เพราะวิชานี้เป็นวิชาทักษะ จำเป็นจะต้องอาศัยการฝึกทักษะและการฝึกปฏิบัติให้มาก เพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดความชำนาญในการคิดอย่างมีเหตุผลได้ก็ ปัญหาในหมวดวิชานี้คือ การขาดแคลนครู และความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการเลือกรายวิชาเรียนต่อไป ดังนั้นวิชาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ควรจะเป็นวิชาบังคับ สำหรับการวัดผลในหมวดวิชานี้ควรจะเป็นการตรวจผลงาน และการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยและปรนัย ซึ่งส่วนใหญ่หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนก็ได้ใช้วิธีนี้อยู่แล้ว

หมวดวิชาภาษาอังกฤษ เป็นที่น่าสังเกตว่าหัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชานี้ส่วนมากวุฒิปริญญาตรี และมีวุฒิปริญญาโท 2 คน น่าจะเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าผู้ที่มิวุฒิปริญญาโทสามารถสอนภาษาอังกฤษได้ก็ถือว่า แต่อย่างไรก็ตามหัวหน้าสายวิชามีโอกาสเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่มากกว่าอาจารย์ผู้สอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การฝึกทักษะและร้องลงมาก็คือการบรรยาย แต่อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสอนโดยการบรรยายมากที่สุด ร้องลงมาก็คือ การฝึกทักษะ จึงเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนยังใช้วิธีสอนโดยการบรรยาย หรือครูพูดเองเสียเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการฝึกทักษะนั้น เป็นสิ่งจำเป็นเพราะวิชานี้มุ่งที่จะฝึกทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากการสอนทั้ง 2 วิธีนี้ ควรจะมีวิธีสอนอื่น ๆ ด้วยเช่น การฝึกปฏิบัติ การแสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ ปัญหาที่มีมากที่สุดหมวดวิชานี้คือการขาดแคลนแบบเรียน อุปกรณ์การสอน จำนวนครูที่สอน และการจัดเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นควรจัดให้มีหนังสือแบบเรียนให้เพียงพอและมีการอบรมครูให้ทั่วถึง เพื่อให้รู้วิธีสอน เนื้อหาวิชาในหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

หมวดวิชาศิลปศึกษา หัวหน้าสายวิชาและอาจารย์ผู้สอนมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งหมด ส่วนการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่นั้น หัวหน้าสายวิชาได้เข้ารับการอบรมมากกว่าอาจารย์ผู้สอน วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชาแนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้คือ การสอนแบบฝึกปฏิบัติและการสาธิตมากที่สุด แต่อาจารย์ผู้สอนใช้การบรรยายและฝึกทักษะมากที่สุด อย่างไรก็ตามวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาที่ต้องการให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ การสอนโดยวิธีการฝึกปฏิบัติและการฝึกทักษะจึงเป็นสิ่งจำเป็น ปัญหาในหมวดวิชานี้คือการขาดแคลนแบบเรียน จำนวนครู และอุปกรณ์การสอน ตลอดจนความเพียงพอของเวลาที่จะให้นักเรียนค้นคว้าและการเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม วิธีประเมินผลโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบเองให้ระดับคะแนนเอง และวัดผลโดยการตรวจผลงานจึงเป็นวิธีประเมินผลที่เหมาะสม

หมวดวิชาชีพหรือศิลปปฏิบัติ หัวหน้าสายและอาจารย์ผู้สอนส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และอาจารย์ผู้สอนส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ วิธีสอนที่หัวหน้าสายวิชา

แนะนำให้อาจารย์ผู้สอนใช้มากที่สุดคือ การฝึกปฏิบัติและการฝึกทักษะ แต่อาจารย์ผู้สอนได้ใช้วิธีสอนโดยการบรรยายและสาธิตมากที่สุด อย่างไรก็ตามทฤษฎีหรือศิลปะปฏิบัติเป็นทฤษฎีที่นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนจะต้องเข้าใจและสามารถฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญในวิชาชีพนั้น ๆ การเรียนการสอนบางครั้งจะต้องฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ฯลฯ วิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดคือ การฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติให้มาก ส่วนการบรรยายนั้นน่าจะมีบ้างเฉพาะในระยะแรกของการเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจเท่านั้น สถานที่เรียนในหมวดนี้จึงควรมีหลาย ๆ แห่ง เช่น ห้องศิลปะปฏิบัติ โรงฝึกงาน เรือแพะ ฯลฯ ปัญหาที่มีมากคือการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวด และการขาดแคลนครูที่สอน สำหรับการวัดผลโดยการตรวจผลงานนั้น เป็นการวัดผลที่เหมาะสมสำหรับหมวดวิชานี้โดยตรง

3. เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี และมีปริญญาโทเพียง 2 คน จากจำนวนทั้งหมด 38 คน ส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามหลักสูตรใหม่มาแล้ว แต่ก็ยังมีที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมอีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ทะเบียน แต่เจ้าหน้าที่วัดผลได้เข้ารับการอบรมมาแล้วทั้งหมด นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ยังมีปัญหาเฉพาะด้านซึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสูตรใหม่ แยกได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่แนะแนวมีปัญหามากในการปฏิบัติงานตามหลักสูตรใหม่ เช่น การร่วมมือให้ข้อมูลของบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพในประเทศไทย และสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาที่จะนำมาประกอบการแนะแนวแก่นักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่มีมากกว่าอย่างอื่นคือ การขาดแคลนบุคลากรที่จะทำงานในหน้าที่แนะแนวโดยเฉพาะ และปัญหาเกิดจากความไม่เข้าใจในงานแนะแนวของผู้ปกครองนักเรียน จึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร งานแนะแนวมีความจำเป็นต่อการใช้หลักสูตรใหม่มาก เพราะเจ้าหน้าที่แนะแนวจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการเลือกวิชาเรียนของนักเรียน อย่างไรก็ตามการที่มีจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ จึงได้ใช้อาจารย์ผู้สอนมาทำหน้าที่แนะแนวด้วย ดังนั้นการจัดเวลาเพื่อให้การแนะแนวและการจัดสถานที่เฉพาะในการให้บริการแนะแนวจึงเป็นปัญหาคามา

เจ้าหน้าที่ที่ทะเบียน ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ของเจ้าหน้าที่ที่ทะเบียนได้แก่ ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ และการจัดวิชาเรียนในระบบหน่วยกิต แสดงว่าเจ้าหน้าที่ที่ทะเบียน ยังไม่เข้าใจดีพอ นอกจากนี้ความเพียงพอของวัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้ในงานทะเบียนยังมีไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหานี้อาจจะเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากการใช้หลักสูตรเก่าก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามความ ขาดแคลนบุคลากรที่จะทำงานในหน้าที่ทะเบียนโดยเฉพาะ ได้เป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งกว่าปัญหาคำนอื่น ๆ

เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ของเจ้าหน้าที่วัดผล การศึกษาได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรที่จะทำงานค่านนี้โดยเฉพาะ และผู้ที่ทำหน้าที่ค่านวัดผล การศึกษาในปัจจุบันส่วนมากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลโดยตรง อีกประการหนึ่ง ความขัดแย้งของระเบียบการประเมินผลทำให้มีปัญหามาก แสดงว่าผู้ใช้หลักสูตร ได้อ่านระเบียบการประเมินผลแล้วไม่เข้าใจในแนวทางที่จะปฏิบัติ เนื่องจากหลักสูตรใหม่ได้เปลี่ยนแปลงการวัดผล จากการตัดสินได้-ตก โดยการสอบไล่ปลายปี มาเป็นการวัดผลโดยให้ระดับคะแนนในแต่ละรายวิชาการอบรมครู เพื่อให้เข้าใจในระเบียบการประเมินผลตามหลักสูตรใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมาก ได้แก่การขาดแคลนบุคลากรที่จะทำหน้าที่บรรณารักษ์โดยตรง ขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานห้องสมุด ตลอดจนงบประมาณที่จะมาดำเนินการปรับปรุงห้องสมุด ดังนั้นห้องสมุดโรงเรียนส่วนมากซึ่งขาดแคลนหนังสือที่จะให้นักเรียนค้นคว้า และบรรณารักษ์ไม่ทราบว่า จะบริการห้องสมุดให้เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่ได้อย่างไร เพราะบรรณารักษ์ส่วนมากต้องทำหน้าที่สอนด้วย จึงไม่มีเวลาพอที่จะมาบริการห้องสมุดได้อย่างเต็มที่

จากการอภิปรายผลของการวิจัยทั้งหมด สรุปได้ว่า การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 มีปัญหามาก ซึ่งเป็นปัญหาตั้งแต่ระดับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่ที่ทะเบียน เจ้าหน้าที่วัดผลการศึกษา และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ปัญหาที่พบมากได้แก่ การขาดแคลนหนังสือหลักสูตร คู่มือประกอบหลักสูตร แบบเรียน จำนวนครูที่สอน

อุปกรณ์การสอน ตลอดจนงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานในหมวดวิชา ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ สืบเนื่องมาจากการประกาศใช้หลักสูตรอย่างกะทันหัน และไม่ได้จัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ให้พร้อม ทั้งสิ้น ดังนั้น เพื่อที่จะให้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้หมดไป กรมสามัญศึกษา หรือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา อาจารย์ผู้สอน ในแต่ละหมวดวิชา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง เพื่อชี้แจงให้เข้าใจถึงการ ใช้หลักสูตร วิธีสอน และวิธีวัดผลให้ถูกต้อง นอกจากนี้ควรจัดสรรเงินงบประมาณช่วยเหลือ โรงเรียนต่าง ๆ ให้เพียงพอ จัดให้มีครูที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะกับตำแหน่งงานนั้น ๆ จัดทำหนังสือเอกสารหลักสูตร แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบให้เพียงพอับความต้องการ ของผู้ใช้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะไม่สามารถจัดทำได้พร้อมกันในเวลาเดียวกัน แต่ก็เป็นสิ่ง ที่ควรจัดทำเพื่อขจัดปัญหาบางอย่างให้หมดไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยนี้ สรุปได้ว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ได้พบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อนำหลักสูตรไปใช้มาก ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ บางอย่างก็มีปัญหาน้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาบางปัญหาเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ และใช้ เวลาไม่นานนัก แต่บางปัญหาจะต้องอาศัยเวลานาน ซึ่งกรมสามัญศึกษา หรือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นผู้รับผิดชอบ ควรจะพิจารณาแก้ไข

การวิจัยนี้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เพราะความคิดเห็นที่ได้รับจากที่อยู่เฉพาะบุคลากร ต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรใหม่อยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการเท่านั้น จึงควรมีการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตรใหม่ด้วย ได้แก่ บุคลากรที่ทำหน้าที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนที่สังกัดกรม อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น เมื่อจะมีผู้ทำการวิจัยต่อไปควรจะมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น ด้านของผู้บริหาร และหมวดวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ จะทำให้เห็นปัญหาในการใช้หลักสูตรใหม่นี้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อนึ่ง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเฉพาะเขตการศึกษาเดียว ซึ่งอาจจะมีปัญหาไม่เหมือนกับเขตการศึกษาอื่น ๆ จึงควรขยายการวิจัยออกไปทั่วทั้งประเทศ เพื่อจะได้ทราบปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518 ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น และจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่จะนำผลของการวิจัยนี้ไปใช้ได้อย่างจริงจัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย